

15.9.2025

לכבוד
מר חן בר יוסף
מנהל מינהל אוצרות טבע הממונה על ענייני הנפט
משרד האנרגיה
ירושלים

בדוא"ל: cbaryoseph@energy.gov.il

הנדון: **הרכב מועצת הנפט**
סימוכין: מכתבנו מיום 3.6.25, מכתבך מיום 13.8.25

בשם גרינפיס ים תיכון בע"מ (חל"צ) הרינו להשיב למכתב שבסימוכין, כדלקמן:

א. פתח דבר

1. במכתבנו אליך שבסימוכין, ציינו כי מזה מספר שנים פועלת מועצת הנפט (להלן: "המועצה") בהרכב חסר יחסית לזה הקבוע בהוראות **חוק הנפט, תשי"ב – 1952** (להלן: "החוק" או "חוק הנפט") הן ביחס למספר חבריה הכולל (חמישה עשר) והן ביחס למספר נציגי הציבור בה (שבעה).
2. במענה לפנייתנו זו, ציינת כי נכון להיום עומד מספר חברי המועצה על עשרה, מתוכם שישה נציגי ציבור. כפי שיפורט בהרחבה להלן, מן האמור במכתבך כמו גם מבדיקה שערכה מרשתי ביחס להרכב המועצה הנוכחי מובן כי גם כיום (וביתר שאת בעבר) מספר חברי המועצה כמו גם כישורי חלק מנציגי הציבור בה אינם עונים על הדרישות ומשכך מינויים כמו גם המלצות מועצת הנפט, על כל המשתמע מכך, אינם תקפים. נסביר.

ב. אחדים מנציגי הציבור במועצה אינם עומדים בדרישות הדין

3. כידוע, הוראות סעיף 3(ח)(1) לחוק קובעות כי אדם כשיר להתמנות למועצת הנפט, בין היתר, אם הוא בעל תואר אקדמי באחד מן המקצועות שנימנו בסעיף או בתואר אקדמי שבתחום עיסוקה של המועצה.
4. בחינת זהותן של נציגי הציבור שמונו לאחרונה למועצת הנפט מלמדת כי הם אינם עונים על תנאי הכשירות הנדרשים.
5. אמנם, הנציגים שנבחרו מחזיקים לכאורה בתארים האקדמיים הנדרשים, אולם נוכח העובדה כי סעיף 3(ח)(1) שצוין לעיל הוא העתק למעשה של הוראות מקבילות¹ מחוק **החברות הממשלתיות**, תשל"ה – 1975 (להלן: "חוק החברות הממשלתיות"), אך ללא שיובאו לחוק הנפט מנגנוני פיקוח נוספים המנויים בחוק זה, כגון הוועדה לבדיקת מינויים הפועלת בהתאם להוראות 18ב לחוק החברות הממשלתיות. בין היתר, מוטל על ועדה זו לבחון אם למועמד "יש זיקה אישית, עיסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה...". במקרים אלה, הוועדה לא תמליץ על המועמד אלא אם ניחן בכשירות מיוחדת. (סעיף 18ג (א))

¹ סעיף 16א לחוק החברות הממשלתיות

6. ודוק. בעניין אדם טבע ודין² נקבע כי:

"מקום שבו עסקינן במינוי לכהונה ציבורית, על הגורם הממנה להעריך מגוון רחב של שיקולים רלוונטיים ולקבוע מהו המשקל שיש לייחס לכל אחד מהם במאזן הכולל. בתוך כך, יש לבחון את התאמתו של המועמד לתפקיד מבחינת כישוריו המקצועיים, ואיכויותיו האישיות ורמתו המוסרית"

7. בהתחשב בכך, כאמור, כי בחוק הנפט לא מצויים מנגנוני ההגנה הקיימים בחוק החברות הממשלתיות ביחס למינויים הרלוונטיים, מובן כי דרישה זו משמעותית יותר בענייניו. דא עקא, כי למיטב ידיעתה של מרשתנו, לא נערכו כל בדיקות רלוונטיות לכישוריהם של נציגי הציבור במועצת הנפט שנבחרו לאחרונה להבדיל מבחינה טכנית בעניין תואריהם האקדמיים. יתרה מכך, מעיון בפועלם של חלק מהמועמדים שמונו כנציגי ציבור, עולה כי מדובר בפעילים פוליטיים שהתמודדו למשרות שונות מטעם תנועת הליכוד. בנסיבות אלו עולה הצורך לבחון גם שלא מדובר בבעלי זיקה פוליטית, שלא ניחנו בכשירות מיוחדת לתפקיד.

ג. מזה זמן שמועצת הנפט פועלת בהרכב חסר

8. זאת ועוד. אין בהפניה הדווקנית להוראות סעיף 3(ה) לחוק שנעשתה במכתבך שבסימוכין בעניין המניין החוקי הנדרש לכינוסה של מועצת הנפט כדי לתת פתרון לעניין. העובדה כי במשך שנים ארוכות פעלה המועצה בהרכב חסר מאוד, כדבר שבשגרה, אינה יכולה לחסות תחת הפנייה למספר המינימאלי לכינוסה שנקבע לצורך דיון נקודתי כזה או אחר של המועצה ולא לצורך עבודתה בשגרה כגורם מיעוט.

9. יודגש בהקשר זה כי הוראות סעיף 3(ה) האמור נועדו לקבוע את המספר המינימאלי של חברים הדרוש לכינוסה של המועצה מעת לעת ולא למספר חבריה הכולל הנדרשים להתמנות בהתאם לחוק, העומד כאמור על חמישה עשר. נפנה בעניין זה לדבריו של בית המשפט העליון בעניין שרת התחבורה³:

"דרישת הקוורום נועדה למנוע מצב שבו היעדרות של חלק מהחברים בגוף - מסיבות שונות, בין מוצדקות ובין שאינן כאלה - תשבית את עבודתו. כאשר מדובר בגופים מינהליים הפועלים בשם האינטרס הציבורי, חשוב להבטיח כי אותו גוף לא יהיה תלוי בהחלטותיו של חבר ועדה זה או אחר"

10. הנה כי כן, דרישת הקוורום נועדה כדי לאפשר את פעילותו התקינה של הגוף המנהלי, אך אינה יכולה לשמש כאדן חוקי המכשיר את פעילותו בהרכב חסר ובלתי מאויש מראש במשך שנים על גבי שנים.

11. מן האמור עולה אפוא, כי המלצותיה של מועצת הנפט שניתנו בשנים האחרונות ניתנו בהרכב חסר במיוחד של כמחצית מן הנדרש כדין וכי אין בכוחו של מינוי נציגי הציבור שנעשו לאחרונה כדי לרפא פגם זה.

² בג"צ 6212/18 אדם טבע ודין - אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' השר להגנת הסביבה
³ בג"צ 8527/20 שרת התחבורה חכ מירי רגב נגד שר המשפטים אבי ניסנקורן

הדברים מקבלים משנה תוקף שעה שבשנים האחרונות עסקה מועצת הנפט וחיותה את דעתה בנושאים רגישים במיוחד מן הבחינה הסביבתית כגון מתן רישיונות נפט מכוחו של החוק.

12. נוכח האמור, עמדת מרשותנו היא כי כל עוד לא פועלת המועצה בשגרה בהרכב מלא בן חמישה עשר חברים, אשר נציגי הציבור מתוכם נבחרו תוך בחינה פרטנית של התאמתם לתפקידם - כל המלצותיה – בין אם אלו שנתקבלו בעבר ובין אם אלו שיתקבלו בעתיד **בטלות**.

13. בהקשר נבקש להעיר במיוחד ביחס להמלצתה של מועצת הנפט מיום 4.9.23, להמליץ לאשר את בקשת חברת מוזסטרו לקבלת היתר מוקדם עם זכות קדימה "שיפרה חדש". המלצה זו, ניתנה כאמור בהיקף חסר ועל כאמור, היא בטלה ויש לאשרה מחדש.

14. במצב דברים זה יש לאיש בהקדם את הרכב מועצת הנפט במלואו, לרבות באמצעות נציגי ציבור שעברו את הבחינה הנדרשת לטובת בחינה מחדש של המלצותיה בעבר, משלוש השנים האחרונות ומתן המלצות המועצה בעתיד.

15. ככל שלא ייעשה כן, בכוונת מרשותנו לפנות לערכאות בעניין.

בכבוד רב,

ד"ר (גאלי) ערן צין, עו"ד

מתן גרפינקל, עו"ד

העתק: עו"ד גלי בהרב מאירה, היועצת המשפטית לממשלה

עו"ד יונית שרם ונונו – הלשכה המשפטית משרד האנרגיה